

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/II

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2496, 2494 in 2050

SLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENECEC

stane v dnevni prodaji

samo 1 dinar

Obširna nedeljska številka z
ilustrirano prilogo stane

samo 2 dinarja

Vsak

Slovenec mora imeti »Slovenec«!

Austrofašistična nevarnost

Dunaj, 3. oktobra.

Dogodki v Avstriji so gotovo tudi Vas vznemirili, sploh vsakega človeka, ki želi mirnega razpleta težke politične in gospodarske situacije, v kateri se danes nahaja stara južna Evropa. Da se je tik po uspehu nemških fašistov pri volitvah v rajstag posrečilo njihovi somišljenikom v Avstriji spraviti po strmoglavljenju dr. Schobra v novo krščansko-socialno volivno vladno dva svoja zastopnika, med njima svojega glavnega voditelja, to zbuja nehoti sum, da sta ta dva dogodka med seboj v neki zvezi. So na delu sile, ki stremijo po tem, da se fašizem polasti oblasti nad vsem nemškim narodom. To je pojav, ki mu moramo vsi, ki nam je pri sreči mirni razvoj našega kontinenta, posvetiti največjo pozornost, in to prav posebno s stališča krščanske kulture in krščanskega naziranja o človeški družbi in državi.

Voditelji krščansko-socialne stranke v Avstriji so pač mislili, da se bodo mogli »Heimwehra« posluževati kot orodja, da se oslabi socialna demokracija ali austromarksizem, kakor mi pravimo. Pri tem so pa — vsaj oni med njimi, ki so idejno daleč proč od »Heimwehra« — pozabili, da se ta fašistična organizacija ne bo dala izkoriščati kot sredstvo za politične namene krščansko-socialne stranke, ampak da teži sama po izključni oblasti. To je zdaj njen vodja Starhemberg tudi čisto odkrito izjavil, napovedujoč politično revolucijo, ako bi volitve ne izpadle po volji »Heimwehra«. Za nas, ki se z oficijelnim vodstvom krščansko-socialne stranke nismo strinjali, to ni bilo nobeno presenečenje. »Heimwehr« je nek čisto samosvoji organizem s tendenco po samooplasti, ki hoče sam voditi, ne pa se pustiti uporabljati kot pomožna četa. Tisti krščanski socialci, ki se danes z njim načeloma in po čustvih strinjajo, se bodo v njem raztopili, drugi pa se bodo morali od njega po jasni črti ločiti.

Za nas je čisto jasno, zakaj kot ljudje krščanskega družabnega nazora ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi se avstrijski fašizem v čemerkoli identificiral s politiko krščanske mislečih ljudi ali političnih skupin pa da bi mi služili njemu kot pomoč za doseg njegovih ciljev. Kot kristjani zametamo načeloma samooplast austrofašizma kakor odklanjamo diktaturo austromarksizma. Priznavamo, da je austromarksizem, najbolj strupeni in najbolj intolerantni od vseh, nujno izval odpor, nikakor pa ne moremo privoliti v to, da se težnjam po samooplasti marksizma postavlja nasproti enaki težnji po samooplasti drugega ekstrema. Fašisti sicer govorijo in pišejo o nekaki stanovski ali korporacijski državi, toda to, kar na takem socialnem idealu bodočnpi utegne biti resnično in uresničljivo, to vse vsebuje kot družaben zamisel veliko boljše in pravilnejše utemeljeno krščanski socializem Vogelsanga in Orla. Kakšna stanovsko pravično in pravilno razčlenjena država pa je to, v kateri ni svobodnemu razvoju in razmahu ter soigri raznih sil dan v celoti absolutno noben prostor, ampak vse dirigira omnipotentni bog-država? To s krščanskim pojmovanjem družbe absolutno ne gre skupaj. Drugo dejstvo pa, ki pobija vse socialno zveze fraze austrofašizma, je to, da uživa »Heimwehr« polno podporo avstrijske težke industrije. Zato mu njegovega govorenja o »Ständestaat«, kjer bi stan težakov imel enakopraven položaj, kakor zagotavljajo, naravno ne verjamemo, neglede na to, da so socialni pojmi bivšega kneza Starhemberga skrajno konfuzni.

Tudi naziranje, ki ga imajo austrofašisti o nacionalizmu, se s krščanskim nič ne sklada. Austrofašistični nacionalizem je absolutno intoleranten, ne pozna nobenih etičnih zakonov in obvez, ima za dogmo, da namen posvečuje vsako sredstvo, in ne priznava ideala krščanskega družinskega sožitja enakovrednih narodov, ampak trdi absolutno prioriteto germanstva čisto v paganskem duhu. — Ta nekrščanska miselnost se jasno razbere tudi iz njegovega plemensko utemeljenega in brutalnega antisemitizma. Imperialistična usmerjenost hajmverovskega pokreta je jasna nadalje iz kulta, ki ga uživa pri njih italijanski fašizem zaradi svoje bojevitosti, ki silo vedno načeloma postavlja nad miroljubna sredstva, krščansko bratstvo in pravico. Nekateri krščan-

Zaroka princese Ivane in bolgarskega kralja Borisa

Velik političen pomen zaroke

Sofija, 4. oktobra. AA. Predsednik bolgarske vlade je uradno objavil zaroko kralja Borisa z italijansko princeso Giovanno. Vest se je bliskoma razširila po celi državi. Povsod vlada veliko veselje. Prebivalstvo prireja kralju navdušene manifestacije.

Rim, 4. okt. ff. Službeni komunikacije javlja: Nj. Vel. kralj in kraljica sta radostno dovolila, da se njuna hči Nj. Vis. princeza Ivana zaroči z Nj. Vel. Borisom III., kraljem Bolgarov.

Vest o zaroki se je v političnih krogih sprejela s tem večjim zadovoljstvom, ker sta tudi dve ostali sestri Ivane, Jolanda in Mafalda, poročili svoje moze iz ljubezni. Za to poroko so bile premagane ovire, ki so ji nasprotovale s cerkveno-pravnega stališča. Poroka z bolgarskim kraljem ima s političnega stališča namen okrepiti že itak tesne odnose z Bolgarijo in je s tega vidika vse pozornosti vreden fakt za Jugoslavijo.

Milan, 4. oktobra. as. Diplomatični sodrnik »Stampe« piše o zaroki bolgarskega kralja med drugim sledeče: »Živimo v času, ko bi poroke med dinastijami lahko pomenile važne orientacije ali razvoj v odnošajih med državami, med katerimi je prijateljstvo utemeljeno izključno po skupnosti interesov. Tu pa gre za skupnost političnih interesov, ki so kronani z napovedjo poroke v kraljevski hiši. Italija in Bolgarija lahko napravita še dolgo skupno pot. Noben oblak ne zatemnjuje obzorja njunega sodelovanja. — Princesinja, ki zapušča italijansko solnce, da bo delila s svojim kraljevskim soprogom veselje in trpljenje ponosnega in silacega naroda, obeta za bodočnost granitno solidarnost.«

Milan, 4. okt. as. Kakor poročajo listi, je Vatikan glede poroke katoliške princesine Giovanne s pravoslavnim kraljem Borisom dovolil pod pogojem, da se bodo otroci vzgajali katoliško.

Sofija, 4. okt. as. Vest o zaroki kralja Borisa s princeso Giovanno je že včeraj zvečer brzo-

javno naznanila Agenzia Stefani, toda vest se publici ni objavila. Danes dopoldne je bila izredna seja ministrskega sveta, na kateri je ministrski predsednik Ljapčev sporočil ministrom zaroko. Po seji ministrskega sveta so odšli ministri v kraljevo palačo, da kralju čestitajo. Nato je Ljapčev sprejel bolgarske častnike, katerim je sporočil vest o zaroki. Vse šole v Sofiji so korporativno privedle šolsko dečo pred kraljevo palačo. Ko je kralj po 12. uri zapustil palačo, ga je zbrana množica navdušeno pozdravljala. Študenti so kralja in princeza Cirila dvignili na ramena in ju nesli po cesti. Kralj se je zahvalil za ovacije. Ko se je vračal v palačo, so se manifestacije ponovile in je množica vzklikala tudi novi bolgarski kraljici. Medtem so se zbrali v kraljevi palači inozemski diplomati, da so se vpisali v dvorno knjigo, ravno tako tudi zastopniki inozemskih listov. Oficijelni list »Slovo« piše: »Poroka kralja pomeni utrditev dinastije in srečen razvoj Bolgarije pod njegovim žezlom. Princesa Giovanna je kraljica, ki jo želi ves narod. Njen prihod pomeni zapečatenje bolgarsko-italijanskega prijateljstva.«

Vest o zaroki kralja je presenetila tudi dobro informirane kroge. Po težkočah, ker je Vatikan zaradi različnosti vere zahteval, da se vsi otroci iz zakona vzgojijo v katoliški veri, se je splošno smatralo, da je načrt popolnoma propadel. Presenečenje v diplomatskih krogih je tem večje, ker je italijanski poslanik Placentini še pred par dnevi izjavil, da ni misliti na poroko z italijansko princesinjo. Pod kakšnimi pogoji je papež dovolil poroko, še ni znano. Lahko se smatra, da bo vsaj bodoči prestolonaslednik pripadal pravoslavni cerkvi, ker mora po bolgarski ustavi pripadati kralj državni cerkvi. Ta določba ustave, ki se do sedaj ni spremenila, je pred dvema letoma preprečila poroko. Verjetno je, da je v tej točki papež popustil. Pomniti je, da je sofijski metropolit Stefan pred par meseci na tozadevno vprašanje odgovoril, da prejšnje zapreke še obstojajo, da pa je vprašanje, kako se bo stvar iztekla, ker gre tu za ljubezen.

Tudi pred italijanskim poslanilstvom je to danes zbrala velika množica, ki je vdrla prav do vrta. Italijanski poslanik je imel nagovor, v katerem je navajal, da današnji dogodek s srečo kralja in italijanske princesine venča njegovo delo. Oficijelni krogi skušajo odrekat temu dogodku vsak politični pomen in naglašajo, da gre za čisto osebno zadevo kralja, ki se je že pred več leti zaljubil v princesinjo.

Sofija, 4. okt. as. O pogojih poroke in o času se ni ničesar znanega. Tudi na oficijelnih mestih se trdi, da se ne vedo ničesar. Trdi se sicer, da bo poroka še letos, kar sledi tudi iz izjave ministrskega predsednika Ljapčeva, ki jo je podal častnikarjem, da se bo poroka vršila v najkrajšem času. Večerni listi še nimajo nobenih komentarjev in le v kratkih izjavah izjavljajo svoje veselje radi dolgo pričakovanega dogodka. Nekateri listi poudarjajo, da nevesta je govori bolgarski jezik. Oficijelni krogi se zavedajo, da se bo ta zaroka deloma smatrala za politično, in naglašajo, da je to popolnoma napačno, da gre le za osebno zadevo kralja. Posebno se navaja, da bo kralj Boris s to poroko stopil v sorodstvo z jugoslovanskim dvorom, ker sta bili mati kralja Aleksandra in mati neveste sestre kot hčeri črnogorskega kralja Nikite.

Princesa Ivana je bila rojena 23. novembra 1907 v Rimu v dvorcu na Kvirinalu in je najmlajša hči kralja Viktora Emanuela III. in kraljice Helene. Nosi ime, ki je v savojski hiši že od l. 1080. tradicionalno in najbolj priljubljeno. Princesa se odlikuje po svojem veselju in nekoliko porednem značaju. Strastno ljubljena od svojih staršev, posebno od očeta, je bila ljubeznivi strah svojih učitelj miss Brown in gdč. Piglino, ki sta jo učile prva angleškega, druga pa francoskega jezika. Kakor vsi člani italijanske kraljeve hiše, vstaja zgodaj in se skoro ves dan nahaja poleg očeta. Od njega se je naučila streljati, jahati, plavati in voditi avtomobil. Med ljudstvom je priljubljena vsled svoje veselosti in pristrčenemu smehu.

Kralj Boris III. je bil rojen 31. januarja 1894. od očeta Ferdinanda I. sinu princa Avgusta Koburskega in princeze Klementine orleanske, poročenega s princeso Marijo Luizo bourbonsko. Princ Boris je bil krščen v katoliški veri, se je pa moral na pritisk bolgarske javnosti in ruske carske hiše dati 2. januarja 1897 krstiti po pravoslavnem obredu. Princ se je udeležil balkanske vojne l. 1912. in pa svetovne vojne ter je po porazu na Dobrem polju 17. septembra 1918 hitel v Sofijo, kjer se je postavil nasproti revolucionarjem, ki so se mu udali. 3. oktobra je njegov oče Bolgarijo naglo zapustil, druga dva dne pa je Boris postal sam kralj. Kralj Boris je zelo hraber. Ko je bil še čisto mlad fant, je doživel v Petrogradu, kjer se je nahajal v dvorani dume, da je bila vržena bomba, ki je ubila ministrskega predsednika Stolipina. Medtem ko so se vsi drugi od strahu poskrili, je princ Boris takoj iz diplomatske lože hitel pomagat. Ko je l. 1922. v narodnem gledališču v Sofiji bila vržena bomba v ložo ministra Stambolijskega, je kralj, medtem ko so drugi v paničnem strahu bežali, ostal miren in pozival publiko, naj ostane tudi ona mirna. Leta 1925. je bil dva dni pred strašnim atentatom na stolnico sv. Nedelje napaden od agrarkomunistov in bil skoro čudežno rešen. Kralj Boris je resen, premišljen in skrajno domač. Njegovi sestri Evdokija in Nadežda sta katoliški. Med bratom in sestrami vlada globoka ljubezen.

Schober vodi protivladni blok

Dunaj, 4. okt. as. Na današnji seji, ki so jo sklicale vodilne osebnosti velikih gospodarskih zvez in meščanskih srednjih strank, in ki jo je sklical bivši trgovinski minister dr. Schuster ter so se je udeležili med drugimi predsednik trgovinske zbornice Pilgner, predsednik dunajskega trgovskega gremija Kienzl ter voditelji strokovnih organizacij nemških trgovskih nameštencev ter nemške trgovinske in obrtne zveze, je izjavil bivši načelnik veleniške ljudske stranke, zbornični svetnik Kandl, da je mož, kakršen je dr. Schober boljši na čelu meščanske volivnega bloka sredine, kakor še tako dober program. Na shodu je bila soglasno sprejeta resolucija, ki pravi, da z največjo skrbjo pričakujejo politični in gospodarski razvoj v najbližji bodočnosti. Izrečno navajajo: »Prosimo bivšega zveznega kancelerja dr. Schobra, ki nam edini lahko zajamči mir v državi in obnovo našega ogroženega gospodarstva, da stopi kot voditelj na naše čelo.« Dr. Schober je izjavil, da prevzame vodstvo tega bloka.

Voditelji avstrijskih narodnih socialistov Hitlerjevega kova izjavljajo, da bodo po navodilih, ki jih je dal Hitler, pri volitvah nastopali samostojno. Ne bodo se vezali z nobeno stranko in bodo vodili aktivistično politiko, naperjeno proti parlamentarizmu in demokraciji.

Dunaj, 4. okt. as. Kakor drugi levičarski listi v zadnjih dneh, je bila danes konfiscirana tudi »Arbeiter Zeitung«. Objavila je oklic Schutzbanda, ki

orgovarja na politično grožnjo Heimwehra in pravi: »Če je Avstrija še pravna država, bi moral državni pravdnik obtožiti notranjega ministra, ki je podpisal objavo Heimwehra. Schutzbund bo močan dovolj, da prepreči, da bi fašistični norci pahili Avstrijo v novo neizmerno nesrečo. Dunajska heimwehrovska zveza je bila v pretekli noči razbita. Na seji vodstva je več pristavev Starhemberga izjavilo svoj izstop iz dunajske heimwehrovske zveze. Tudi po deželi se uveljavlja nasprotstvo proti nameravam krščansko-socialnim in heimwehrovskim volivnim listam. Narodni socialisti Hitlerjeve smeri so izdali objavo, s katero se odrekajo Heimwehru, ki gre skupaj s krščanskimi socialci.

Dunaj, 4. okt. as. Dr. Schober je sprejel kandidaturu za bodočo meščansko svobodno-miselno stranko samo pogojno za slučaj, da se zedinijo na program vse srednje stranke, to je Landbund, Velenecmi, stanovska zveza in demokracije srednje stranke.

Nov zadružni zakon

Belgrad, 4. okt. m. V poljedelskem ministru-stvu se končalo delo za nov zadružni zakon, ki bo zamenjal vse dosedanje zadružne zakone in pravilnik o zadružništvu.

krščanski elementi Avstrije, ki hočejo mirnega razvoja republike, prijateljskega sporazuma s sosedi, politike, orientirane v pravcu društva evropskih narodov in okrepitve krščanske kulture, nikakor ne soglašajo s tem, kar se danes godi v Avstriji na škodo krščanskih principov državnega in družabnega življenja. Vojska državljani med seboj — to gotovo ni v duhu krščanstva. Austriacus.

Dovršen državni proračun

Belgrad, 4. okt. m. V finančnem ministru-stvu je končano delo za proračun za l. 1931-32, obenem so pretresali proračune banovin, ki so predloženi finančnemu ministru. Proračun bo nato predložen ministrskemu svetu. Pričakuje se, da bo radi banovinskih proračunov sklicana konferenca banov in načelnikov finančnih direkcij.

Novi vozni tarifi

Belgrad, 4. okt. m. Kakor doznavamo bo končano delo na novih voznih tarifih do konca oktobra. Tarifi bodo zadovoljili vse gospodarske kroge, ker so se upoštevale njihove zahteve in materijalni efekt.

Preskrba armade z živežom

Belgrad, 4. okt. V vojnem ministru-stvu se je sklenilo, da se ne bo več kupovala hrana za vojaštvo direktno od poljedelcev, temveč pri žitnih združenjih in trgovskih podjetjih, kar je v interesu trgovskih podjetij, ki se posebno bavijo s prodajo žita, za kar plačujejo davek. Direktno kupovanje se je izkazalo kot zelo težko ali celo neizvedljivo.

Novi bankovci

Belgrad, 4. okt. m. Stilizacija in oblika za nove 10, 100 in 1000 dinarske bankovce je končana nosila bo naziv kraljevine Jugoslavije. Novi bankovci bodo zamenjali stare že koncem tega leta.

Razstava tiska v Zagrebu

Zagreb, 4. okt. p. Danes ob 12 je bila svečano otvorena razstava tiska. Obtoritvi so prisostvovali ban dr. Silović, nadalje podban, mestni župan, predsednik sejma in predstavniki raznih civilnih in vojaških oblasti. Razstavo je otvoril ban dr. Silović, ki je naglasil humano in socialno delo Društva hrvatskih grafičnih delavcev. Gosti so si nato ogledali razstavo, ki je zelo dobro organizirana in vsebuje mnogo zanimivega in poučnega materijala.

Balkanska konferenca

Atene, 4. okt. as. Danes se je sestel pripravljajni odbor balkanske konference, ki se sestane jutri. Vsaka država je poslala po tri delegate. Delegati Bolgarije in Albanije so zahtevali, da se stavi na dnevni red konference manjšinska vprašanja. Po prijateljskem razgovoru pa je odbor sklenil, da se prizna potreba manjšinske zaštite, da pa se bo o vprašanju samem razpravljalo šele na prihodnji konferenci. Rumunija je poslala 48 delegatov, Grčija 50, druge države pa vsaka po 10 delegatov. Predsedniki delegacij so Jónič za Jugoslavijo, Pop za Rumunijo, Hasan beg za Turčijo, Kirov za Bolgarijo in Mehmed Konica za Albanijo. Listi presojaio konferenco optimistično in smatrajo, da bo konferenca rodila dobre uspehe posebno na gospodarskem sodelovanju. Odbor je izvolil za predsednika Papanastasia in odobril dnevni red. Vsi ministrski predsedniki balkanskih držav so predlagali za častne predsednike. Rumunski delegat Pella je bil izvoljen za predsednika politične komisije, prof. Jónič za Jugoslavije pa za predsednika gospodarske komisije. V konferenčnih krogih je povzročila veliko razburjenje sponenica bolgarskega delegata Petkova, ki energično zahteva rešitev manjšinskega vprašanja, češ da bi sicer bil uspeh konference nemogoč. Ministrski predsednik Venizelos je obvestil predsednika konference, da bo on sam spregovoril, če bi bolgarska delegacija na konferenci načela vprašanje izhoda Bolgarije na Egejsko morje.

Naša delegacija dospela v Atene

Atene, 4. oktobra. AA. Sem je dospela naša delegacija za balkansko konferenco, kakor tudi rumunska in bolgarska delegacija ter predstavnik Belgije senator La Fontaine in zastopnik tajništva Društva narodov Zamir. Vsi listi prinašajo slike in izjave naših delegatov in spremljajo njihovo kretanje z zanimanjem. Jugoslovanska delegacija je prisostvovala svečanemu kosilu v Akropolis Grški. Kosilo je priredil na čast delegacijam grški odbor za balkansko konferenco. Kosilu je prisostvoval tudi jugoslovanski odpravnik poslov Milan Jovanović.

Obsodba častnikov v lipskem procesu

Leipzig, 4. okt. as. Danes dopoldne je sodišče razglasilo razsodbo v procesu proti ulmskim častnikom radi veleizdaje, s katero je obsodilo obtožence radi skupnega zločina priprave za veleizdajo na 1½ trdnjavske ječe. V kazni se jim vstje 6 mesecev in 3 tedne preiskovalnega zaporja. Po razglasitvi razsodbe je prišlo pred sodiščem do demonstracij. Množica je grozila in kričala po taktu: »Nemčija, zbudil se! Močne policijske sile so preprečile demonstracije. Ker proti razsodbi državnega sodišča ni pritožbe, je razsodba takoj stopila v veljavo. Razsodba utemeljuje svoj izrek, da je zločin obtožencev v tem, da so hoteli v vojski ustvariti položaj, ki naj bi olajšal nasilni prevrat po desničarskih organizacijah. Oni so tudi hoteli, da bi vojska pri takem prevratu ne streljala na desničarske organizacije. Kot olajševalno okolnost pa je vpoštevalo sodišče plamitečo domovinsko ljubezen obtožencev. Izpusti iz službe obtoženi častnikov se je moral izreči zato, ker so potujoči poročniki v vojski nemogoči, naj agitirajo za katerokoli stranjo.

Berlin, 4. okt. as. Takoj po razglasitvi obsodbe so zagovorniki obtožencev poslali Hindenburgu protestno brzojavko: »Globoko užaloščeni radi pravkar razglašene razsodbe proti trem častnikom državne obrambe, se obračamo na Vas v tej zgodovinski uri s prošnjo, da preskrbite potrebno, da po tej obsodbi odličnih vojakov ne bo ostal nepremostljiv globok prepad nasprotih svetovnih nazarj, ki nam Nemcem vedno zapira pot k pravi ljudski skupnosti. Ista visoka domovinska ljubezen, ki je nekoč navduševala vojske stare nemške armade, ko so se branili pod Vašim vodstvom proti čemu svetu sovražnikom, je sedaj tem mladim častnikom postala usodna. Gospod predsednik, oprostite jih!»

Bethlen bo zopet potoval

Budimpešta, 4. okt. as. Grof Bethlen bo odpotoval v Angoro 29. oktobra. Tam bo dva dni gost predsednika Kemal paše in turške vlade. Ob istem času pa bosta dospela v Angoro tudi grški ministrski predsednik Venizelos in zunanji minister Mihailokopulos, s katerim se bo grof Bethlen razgovarjal o važnih gospodarskih problemih. Sredi novembra namerava Bethlen potovati v Berlin, da na podlagi ženevskih razgovorov z dr. Curtiusom stopi v direktno stike z nemško vlado. Če bo do takrat razčiščen notranjepolitični položaj v Avstriji, bo Bethlen obiskal tudi Dunaj.

Iz Nemčije beži kapital

Bruselj, 4. okt. sp. Borzni dopisnik »Neuws van den Dage« poroča iz Kopenhagana, da prihaja denovo vedno novi transporti zlata iz Nemčije v danske banke. Isto čisto finančni urednik »Maasbode« v Rotterdamu: »Beg kapitala iz Nemčije je postal tako obsežen, da se ga lahko imenuje panika. Spočetka se je poudarjalo, da samo Francija in Nizozemska kličeta svoj denar iz Nemčije domov, sedaj se je pa pokazalo, da so postali nervozni tudi danski finančniki. Veliko večje množine denarja je bilo dvignjenega iz nemških bank tudi od strani Švice.« List pravi, da bo morala Nemčija skrbeti, da v najkrajšem času dobi pozojilo na kakem večjem trgu ter si tako zopet pridobi zaupanje mednarodne finance. Edini izhod iz težkega položaja, pravi »Maasbode« bi bil, če se Nemčiji posreči dobiti denarja od Francije, ker vpliv francoskih kapitalistov je danes v veliki meri mero dajen na denarnem trgu. Razumetega bi pa ter v mnogem razčištilo nezaupanje, ki se je polastilo inozemskih držav, s stališča mednarodne politike.

Sovjetski dumping

London, 4. okt. u. (Izvir. poročilo.) V Londonu se je pojavila živahna akcija ruskih sovjetskih trgovskih organizacij, ki vsiljujejo svoj les po najnižji ceni. Prodajajo samo na dolgoročne pogodbe. Ore za izvoz ogromne količine lesa. Nek delavski sindikat je sklenil z nekim ruskim trgovskim društvom pogodbo, s katero je nakupil ogromne količine ruskega mehkega lesa.

Sovjeti odpuščajo iz službe

Pariz, 4. oktobra. AA. Poročajo iz Moskve, da je bilo 40 uradnikov sovjetske trgovske agencije v Parizu, ki so bili pred kratkim odpuščani, pa se niso hoteli vrniti, odpuščeni iz službe.

Zadnja seja skupščine DN

Predlog za obvezno mirovno razsodišče — Nemci o zasedanju

Ženeva, 4. okt. AA. Zadnja seja skupščine Društva narodov je bila posvečena poročilu prve komisije o amandmanu, da se izenaki pogodba o Društvu narodov s paktom, poimenovanem po Briand in Kellogg. Poročevalec je poudaril, da je zaenkrat nemogoče glasovanje o tem, da pa je naloga vseh vlad, da se enkrat prouči politično stran tega vprašanja, tako da bi mogla skupščina leta 1931. sprejeti amandman o skladu obeh paktov. Poročevalec je naposled izjavil, da bo treba vse storiti, da se uveljavi obče načelo, ki se z njim države odrekajo vojne in sprejemajo obvezno mirovno urejevanje vseh sporov. Zadnji je govoril lord Cecil, ki je pozval vse vlade, naj doprinesejo vse močnega žrtve za mir.

Na koncu zadnje seje je Titulescu kot predsednik imel zaključni govor, v katerem je rezumiral dela v tem zasedanju ter čestilal Društvu narodov k doseženim rezultatom, ki pokazujejo jasen napredek. Aludirajoč na vprašanje manjšin je izjavil, da bo najboljša solucija tega vprašanja v sodelovanju in odkriti lojalnosti med manjšino in vlado, od katere manjšina zavisi. Naglasil je, da mora biti zdaj skupščina Društva narodov pripravljena na novo etapo, v kateri bo reševala velike gospodarske in politične probleme.

„Fašizem — zdravilo Evrope“

Lord Rothemere vodi dalje fašistično in protislovansko kampanjo

London, 4. okt. p. Organ lorda Rothemera »Daily Mail« prinaša interesanten članek, v katerem priporoča vsaj Evropi, da se poiašisti, ker so Mussolinijeve metode edino rešilne. Lord Rothemere je pozdravil Hitlerjevo zmago in Heilmwehrov vstop v vlado ter želi, da se tudi v Veliki Britaniji uvede fašistični pokret. Trdi, da je MacDonaldova vlada nečasovna, v njej so sami starci. Tudi Briand je prestar. Evropa je bolna, zato se morajo revidirati mirovne pogodbe, kakor jih zahteva Hitler in Mussolini. Priporoča, da se da Madjarski

Berlin, 4. okt. as. Zunanji minister dr. Curtius je danes dopoldne poročal kabinetu o poteku zasedanja Društva narodov v Ženevi in o taktiki nemške delegacije. Njegovo poročilo se je popolnoma odobrilo. Dr. Curtius je med drugim navedel, da se je v debatah objavilo, da Nemčija tudi po novih volitvah ne bo vodila nobene pustolovske politike, da se pa Nemčija zaveda razočaranj, ki jih je Nemčiji pripravil konservativizem zmagovalcev in da mora zato Nemčija stremeti po primerenih spremembah. Za zasedanje v mesecu novembru se pripravila razčiščenje vprašanja o izmenjavi industrijskih produktov iz srednje Evrope ter agrarnih produktov iz jugovzhodne Evrope. Nadaljnji gospodarski napredek se je dosegel s tem, da se je z angleške strani po odobranju čisto avtonomne carinske politike izreka pripravljenost za carinske zveze. V vprašanju manjšin je bila odločno odklonjena teorija, da bi se morale narodne manjšine asimilirati večini v posameznih državah, ter se je s tem doseglo, da je poročevalec v tem vprašanju nastopil za dalekosežno varstvo manjšin. Dalje je navedel, da so se razni državni sestali na razgovore. Tako se je med drugim govorilo o saarskem problemu itd., dogovoril pa se je tudi obisk madjarskega ministrskega predsednika Bethlena v Berlinu.

del Slovaške in celo Erdelje, Nemčiji Gornja Šlezija in Poljski koridor ter velik del Češke, katero na popolnoma briše iz zemljevida. Od Hitlerja zahteva, da neha s borbo proti Židom, ker je on sam semitskega porekla. Od Francije zahteva, da neha voditi Briandovo politiko, in da krene na desno. Mussolinij veruje, da bo rešil Italijo gospodarske krize. Vse trditve italijanskih emigrantov v Franciji zavrača, trdi, da je laž, da bi hotel Mussolini odtrgati Tunis, Nizzo in Korsiko od Francije in da ne bo Mussolini podpiral nobene avanturistične politike.

Alba — bodoči mož Španije

Senzacionalen sestanek s kraljem

Barcelona, 4. okt. sp. Sestanek med španskim kraljem in bivšim vodjo španskih republikancev v Parizu meseca maja je opozoril špansko javnost na možnost, da bo končno Santiago Alba likvidiral vse težkoče, katerih Berenguerjeva vlada ni zmogla. Svetovno časopise je takrat objavilo posebno izjavo španskega politika, v kateri je podčrtaval svojo globoko vero v bodočnost španske monarhije in v procvit španskega naroda, pod pogojem, da se sprejmejo gotovi predlogi, katere je kralj v dvehurnem razgovoru brez vsake krinke obrazložil. Takrat je je javnost pričakovala, da bo Santiago Alba poklican, da prevzame krmilo države. To se ni zgodilo. Gotovi pojavi revolucionarnega značaja, ki imajo svoj izvor v stari komunistični organizaciji Sindicatos Unidos, so Berenguerju onemogočili predpriprave za položaj, katerega Santiago Alba smatra za predpogoj svojega povratka v politiko.

Danes se je klic po tem voditelju zopet ojačal. Prišlo je nekaj novega. Republikanski protimonarhistični pokret je pridobil na globini in na širini, tako da odgovorni vladni krogi smatrajo po-

ložaj za resen in celo nevaren. Zato je pred kratkim prišlo do drugega sestanka, o katerem so listi molčali, in na katerem je Santiago Alba v pisani spomenici predložil kralju svoje zahteve. Sestanek se je vršil v neki gorski vasi v bližini Santandra. Na tem sestanku je Alba ponovno zahteval, da se odreče vsakemu direktnemu vmešavanju v vladne posle in da se zadovolji z ustavnimi pravicami in privilegiji, katere uživa kralj Velike Britanije. Nadalje je kralj obljubil, da se bo odpovedal vrhovnemu poveljstvu nad armado in mornarico. Pri vseh avdiencah, ki jih bo delil kralj službeno, bo moral biti navzoč resortni minister.

Po informacijah, ki krožijo po Barceloni, je kralj na te zahteve pristal in je celo obljubil, da jih bo podpisal, predno Santiago Alba prevzame vladne posle. Španska monarhija bi postala zopet ustavna in republikanska stranka, kateri je pripadala Alba, bi s tem uresničila del svojega programa, in sicer največji del. Vprašanje je samo, če bo razvoj političnega položaja dovolil, da Alba še pravočasno poseže v špansko politiko.

Slovanski kongres zdravnikov v Splitu

Velika udeležba čeških in poljskih gostov

Split, 4. oktobra. p. Včeraj popoldne so prišli v Split udeleženci tretjega kongresa Jugoslovanskega zdravniškega društva. Delegati so se sestali v hotelu Bellevue, nato so imeli formalno sejo, na kateri so razpravljali o pripravah za skupščino, ki se je vršila danes ob treh popoldne.

Sibenik, 4. oktobra. p. Sem je prispel okrog 10 parobrod »Kosovce« s 50 zdravniki, katere je sprejel v pristanišče mestni župan z upravo, ter množico občinstva. Pred hotelom Krka je zaigrala godba narodno himno. Po pozdravu župana in odgovoru zagrebškega in češkega delegata je bila prirejena v hotelu »Krka« zakuska. Nato so si gostje ogledali mesto in njegove znamenitosti. Ob 12 je prispel parobrod »Kumanovo« s par sto zdravniki, največ iz Češke in Poljske. Bili so slovesno sprejeti. Čehi in Poljaki so vzklikali našemu morju, kralju, Sibeniku in Dalmaciji. Gosli so bili s sprejemom silno zadovoljni ter se zahvaljevali županu in izrazili željo, da se on zahvali v njihovem imenu vsemu občinstvu.

Sibenik, 4. oktobra. p. Fo je danes zjutraj vozil parobrod »Kumanovo« skozi Pašmanski kanal, se je na zahtevo potnikov, večinoma čeških in

poljskih zdravnikov, ustavil na kraju nesreče ter so vsi potniki, častniki in mornarji sneli pokrivala. Dva zdravnika sta vrgla v morje lep venec s steklenico, v kateri je bilo pismo. Nato so zakleali trikatrasti »slavac«. Parobrod se je počasi odmaknil od kraja katastrofe in odpeljal proti Sibeniku.

Split, 4. okt. p. Popoldne ob treh je bil odprt 12. kongres Udruženja jugoslovanskih zdravnikov. Kongresu so prisostvovali delegati iz cele države. Predsedoval je dr. Blasković. S kongresa je bila poslana brzojavka Nj. V. kralju. Goste je pozdravil v imenu mestne občine podžupan g. Stojanović. Nato je bilo prečitano taniško in blagajniško poročilo, nakar so se vršile volitve novega odbora. Za predsednika je bil izvoljen dr. Alojzij Zalokar iz Ljubljane. Novo izvoljeni predsednik se je zahvalil za zaupanje, ki je s tem izraženo ne samo njemu, temveč vsem Slovincem. Za mesto bodočega kongresa se določi Novi Sad. Radi pomanjkanja časa, se niso mogli višji referati iz znanstvenih tem in bodo radi tega obavljeni v Zdravniškem glasniku. Nato je predsednik zaključil kongres in so vsi udeleženci odšli v pristanišče, da sprejmejo svoje slovanske tovariše.

R 101 poleti v Indijo

Gospodarsko sodelovanje balkanskih držav

London, 4. oktobra. AA. Nocoj bo startal zrakoplov R 101 za polet v Indijo. Letel bo preko Francije in Sredozemskega morja. Pot zavisi od meteoroloških opazovanj. Zrakoplov se ustavi v Ismailiji. Kjer je stola za pristajanje povsem podoben onemu v Cardingtonu. Zrakoplov ostane tamkaj pet ur, nakar bo nadaljeval polet preko Aleppa in Bagdada v Karachi. Kjer je stola za pristajanje, večji hangar in vtovornica za hidrogon. Zrakoplov razpolaga s petimi samostojnimi Beard Diesel tornado motorji po 585 konjskih sil. Na zrakoplovu je tudi mati motor, ki spravlja v pogon glavni stroj.

R 101 bo startal v početku s 4 motorji. Izkušnja je pokazala, da je dobro, če se motorji

V Indiji pokajo bombe

Lahore, 4. oktobra. AA. Davi je bil izvršen atentat na državnega tožila Kanabhadurja Abdul Asisa, ki vodi preiskavo proti zarotnikom, ki so leta 1928. ubili policijskega intendantu v Lahari. Atentat je bil poizkušen v trenutku, ko se je Kanabhadur vozil z avtomobilom ob obali kanala. Ranjena sta bila šofer in en redar. Oba so pripeljali v bolnišnico. Razsodba proti zarotnikom bo izdana v kratkem.

40-letn. »Cavalleria e Rusticane«

Livorno, 4. oktobra. AA. Tu je bila svečana predstava Mascagnijeve opere »Cavalleria Rusticana« v proslavo 40letnice njene krstne vzporeditve. Skladatelj Mascagni je prejel pri tej priliki mnoge čestitke.

Dunajska vremenska napoved. Postopno bo oblačno. Temperatura se bo zvišala. Z zahoda je pričakovati deževje in zapadne vetrove.

Maniu podal ostavko?

Bukarešta, 4. okt. p. V političnih krogih se trdi, da je ministrski predsednik Maniu podal ostavko svoje vlade. Očividno se ne vstvi ne potrjujejo, niti ne demantirajo. Po verziji »Diminijace« je neznan, ali bo kralj sprejel to demisijo. Zunanji minister Mironescu in Titulescu sta pozvana, da se vrne iz inozemstva. Za sestavo vlade sta dve možnosti. Ali vlada nacionalne kmetijske stranke z Mironescuom na čelu, ali pa vlada Titulescu.

Nasilne metode

Dunaj, 4. okt. as. Na današnji manifestacijski prireditvi Heimwehra je govoril Starhemberg, ki je v svojem govoru med drugim navedel, da se morajo volitve na Dunaju izvesti v znamenju Breitererje (socialnega demokrata) in da bo zmaga zagotovljena potem, če se bo Breitererjeva glava zakotalila po pesku. Volitvi v času volivnega boja ne smejo brati nobenih listov, ker jih samo hujskajo. Spreved je šel z zastavami po Ringu in je priredil

...in korupcija

Rim, 4. okt. AA. Poročajo iz Cremona, da se v toku procesa med bivšim milanskim županom Bellonijem in bivšim glavnim tajnikom fašistične stranke Farinacijem priče ugotovile, da je za časa županovanja oskodoval Belloni mesto za 7 milijonov lir samo pri najetu ameriškega posojila. Ta ugotovitev je povzročila v Italiji veliko senzacijo. Ker je znano, da je bivši župan Belloni bil v Milanu zelo ugledna osebnost.

Demetrovič pri kralju

Belgrad, 4. okt. p. Trgovinski minister dr. J. Demetrovič je bil predvčerajšnjem v avdienci pri kralju v Niški Banji, kjer je referiral o tekočih poslih. Včeraj se je vrnil v Belgrad in odpotuje nato na inspekcijsko potovanje po savski, primorski in zetski banovini.

Naša pivovarniška industrija

Belgrad, 4. oktobra. AA. 15. oktobra bo imela centrala industrijskih korporacij konferenco o pivovarniški industriji. Na tej konferenci bodo razpravljali o splošnih vprašanjih te industrije. Nato bo na pobudo pivovarniške industrije širša konferenca zastopnikov te industrije, strokovnih organizacij, poljedelstva, zastopnikov velikih posevov in poljedelskih zadrug. Na konferenci bo šlo za regeneracijo ječmena, ki ga rabi pivovarniška industrija. Ker je to vprašanje važno, je ministrstvo za poljedelstvo ugodilo želji pivovarniške industrije in bo na tej konferenci aktivno sodelovalo.

Tovarna za svilo v D evdjeliji

Belgrad, 4. okt. m. Tekom tega meseca prišpejo v našo državo zastopniki velikega svilarskega trusta iz Lyona, da uredi vprašanje nove tovarne za svilo, katero namerava postaviti v Djevdjeliji. Tovarna bo največja v naši državi, ter bo preprečila izvoz svilenih zametkov iz južne Srbije, ker bo sama izdelovala svilo. Tovarna bo začela obratovati drugo leto.

Iz finančne službe

Belgrad, 4. okt. m. Z odlokom finančnega ministra so postavljeni za davčne uradnike: Ivan Bohak v II-2 v Maribor, doslej v Ormožu, za pomožnega davčn. uradnika v II-4 Frane Blažov v Ormožu, doslej v Litiji, za pomožnega davčnega uradnika v II-4 Milan Peterlin, v Smarju pri Jelšah, doslej v Skofji Loki, za pomožnega davčnega uradnika v II-4 Mehtid Karel v Skofjo Loko, doslej v Smarju pri Jelšah, za pomožnega arhivarja v III-3 k davčni upravi v Ljubljani-okolica Zoran Vrtovec, doslej v Kamniku.

Z odlokom notranjega ministra je sprejel v naše državljanstvo g. Frane Novak, profesor iz Ljubljane.

Naši lahkoatleti v Atenah

Atene, 4. okt. AA. Sem je dospela jugoslovanska lahkoatletska reprezentanca, ki bo zastopala na balkanskih tekmah Jugoslavijo. Na kolodvoru je bil prirejen svečan sprejem. Pozdravili so jo predstavniki grške lahkoatletske zveze in mnogoštevilni novinarji, ki so se živo interesirali za sestavo in jakost jugoslovanskega tima. Dasi so potovali naši atleti dva dni, so bili zelo dobro razpoloženi. Stanovanje jim je bilo pripravljeno v hotelu »Aktion« v novem delu mesta, kjer se nahajajo tudi rumunska, turška in bolgarska reprezentanca, ki so dospeli v Atene že predvčerajšnjim. Turčija sodeluje letos prvič pri balkanskih tekmah in to z 10 športniki. Rumunijo zastopa 20, Bolgarijo pa 18 lahkoatletov. Naše moštvo šteje 24 članov in je po številu najjačje moštvo za Grčijo. Letošnja sestava naših lahkoatletov je zelo dobra, radi česar se pričakuje ostre borbe. Letos ima naše moštvo, ki je zasedlo lani za Grčijo in Rumunijo tretje mesto, veliko boljše izgleda in to celo na prvo mesto. Svečana otvoritev tekem bo jutri ob 3 popoldne.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. okt. m. V glavni carinarnici v Belgradu je postavljen za carinskega uradnika Ivan Bukovec in Gvozden Pantelič, oba iz Ljubljane, in Ferdo Zabavnik iz Maribora.

Belgrad, 4. okt. m. Jutri v nedeljo dopoldne dospe v Belgrad Junkersov aeroplan J 38, ogromen zrakoplov, ki more prevažati okoli 30 potnikov.

Belgrad, 4. okt. m. Včeraj popoldne je bil aretiran Henrik Bril, blagajnik pri davčni upravi ki je poseveval 100.000 Din.

Belgrad, 4. okt. m. Za suplenta v Banja luki je imenovan g. Božo Vodušek v I. 9.

Sarajevo, 4. okt. m. Pomočnik finančnega ministra dr. Letica je revidiral delo sarajevske finančne direkcije in davčne uprave. Obiskal je tudi bana dr. Veljo Popoviča.

Belgrad, 4. okt. m. Današnji »Jugoslovanski glasnik« poroča, da pride v Belgrad francoski trgovski minister Flandin.

Subotica, 4. okt. u. Prihodnje dni pride v Belgrad velika deputacija Bunjevcev, da manifestirajo za Jugoslavijo. Deputacijo vodi Ivan Bošnjak.

Belgrad, 4. okt. m. Pri pomočniku finančnega ministra g. Letici, se bo vršila v prihodnjih dneh konferenca delegatov gospodarskih organizacij radi pravilnika za dopolnitev zakona o davku na poslovnih promet.

Hmelj

Zatec, 4. okt. as. Nadaljuje se živahno nakupovanje hmelja po nespremenjenih cenah od 300 do 550 Kd.